

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. III. 37. 752/2013/4. szám

A Kúria a Dr. Czövek János ügyvéd által képviselt ... felperesnek a ... jogtanácsos által képviselt Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal alperes ellen idegenrendészeti ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. június 6. napján kelt 24.K.29.159/2013/5. számú ítéletével szemben az alperes részéről 6. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon tartott tárgyaláson meghozta az alábbi

ítéletet:

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.K.29.159/2013/5. számú ítéletét, valamint az alperes 106-T-9984/8/2012. számú határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) forint elsőfokú perköltséget.

A 30.000 (harmincezer) forint kereseti és 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felperes 2010. augusztus 13-án tartózkodási engedély meghosszabbítása iránti kérelmet nyújtott be kereső tevékenység folytatása céljából az alperes Budapesti és Pest megyei Regionális Igazgatóságánál (a továbbiakban: elsőfokú hatóság). Kérelméhez csatolta a ... Bt.-vel kötött munkaszerződését, mely szerint a felperes varró munkakörben került foglalkoztatásra. Ezen kérelmének az elsőfokú hatóság helyt adott, és 2012. augusztus 10-éig érvényes munkavállalási engedélye alapján kereső tevékenység folytatásához munkavállalási engedélyben foglalt időtartamig, 2012. augusztus 10-éig érvényes tartózkodási engedély került kiállításra. Az elsőfokú hatóság megkeresésére Budapest Főváros Kormányhivatala Munkaügyi

Központja 2012. február 24-én arról tájékoztatta az elsőfokú hatóságot, hogy a felperes a kérelem benyújtása során csatolt munkavállalási engedéllyel rendelkezik, munkaviszonyának megszűnése nem került bejelentésre, más munkáltató nem kérelmezte a munkavállalási engedély kiadását. Az elsőfokú hatóság felperes munkáltatójának meghallgatása alapján, -amely szerint 2012. március első felétől már a munkáltatónak új megrendelése lesznek, és a telephely a ... szám alatt fog működni- 2012. április 2-án helyszíni szemlét tartott a munkáltató tényleges működésének ellenőrzése céljából, azonban a munkáltató nem volt megtalálható a ... szám alatt. Mivel a helyszíni szemle és az ügyvezető nyilatkozata alapján megállapításra került, hogy a felperes munkáltatója ténylegesen nem működik, hivatalból megindított eljárás keretében az elsőfokú hatóság a 106-1-44783/1/2010/-T. számú határozatával felperes részére kiadott tartózkodási engedélyt visszavonta.

A felperes fellebbezése nyomán eljáró alperes a rendelkező részben írt határozatával az elsőfokú határozatot helyben hagyta. A jogerős határozat arra hivatkozott, hogy a másodfokú eljárás során hiánypótlási felhívást bocsátottak ki, melyben kérték a felperest, hogy csatolja az új munkáltatójával kötött érvényes munkaszerződését, valamint munkavállalási engedélyét, illetőleg az új munkáltató által adóhatóság felé benyújtott összes kifizetésre került juttatásokkal összefüggő adókról, járulékokról és egyéb adatokról szóló kimutatást. Az alperesi másodfokú hatóság is helyszíni ellenőrzést folytatott le, ahol megállapította, hogy a felperes munkáltatója az elsőfokú hatóság által is megtekintett helyszínen nem működik, azonban azt a tájékoztatást kapták, hogy a munkáltató a közelben található ... szám alatt fog működni. Ezt követően újabb helyszíni szemlét tartottak az ... szám alatt, ahol senki nem találtak, az lakattal le volt zárva. A munkáltató megkeresését követően 2012. július 2-án újabb helyszíni szemlére került sor, ekkor már ... számba bejutottak, ahol három külföldit találtak a helyszínen, azonban - a hatósági ügyintézők szerint - tényleges munkát ők nem végeztek, a varrógép mögött ültek ugyan, két kisebb zsák ruha is megtalálható volt, azonban ténylegesen működő varroda látszatát nem mutatta a helyiség.

A felperes a másodfokú eljárásban benyújtotta a munkavállalási engedélyét, az újabb, 2012. június 21-én kelt munkaszerződését, amely alapján az alperes megállapította, hogy a felperest 2012. június 20-tól kezdődően 2014. június 20-áig a munkáltató varró munkakörben foglalkoztatja teljes munkaidőben havi bruttó 120.000 forint munkabér ellenében. Az elsőfokú eljárás során került becsatolásra a felperes Bank of China-nál vezetett EUR-számlájának 2012. június 21-i aktuális egyenleg igazolása, amelynek értelmében a hivatkozott napon 5.094 euró, megközelítőleg 1.472.000 forint állt a felperes rendelkezésére, valamint becsatolásra került a NAV által kiállított jövedelemigazolás, amely szerint a felperes 2011-

ben 1.045.000 forint jövedelemre tett szert. Az alperes mindezek alapján azt állapította meg, hogy a felperes havi bruttó 120.000 forint megközelítőleg nettó 78.600 forint jövedelemmel rendelkezik ugyan, azonban mivel tényleges munkát nem végez, ezért keresőtevékenységből jogszerű jövedelme sem származhat, így ezt nem értékelte a felperes javára. Megállapította továbbá azt is, hogy a 2011-re vonatkozó létminimum számítások alapján kalkulált KSH által meghatározott létminimum értéket sem éri el ez az összeg, továbbá nem elegendő az anyagi fedezet a három hónapot meghaladó magyarországi tartózkodás vonatkozásában a felperes által igazolt 5.094 euró, mert nem csatolta bankszámlájának forgalmi kimutatását, ezért csak csekély mértékben tudta ezt a körülményt a felperes javára értékelni.

A helyszíni szemléről sem az elsőfokú hatóság, sem az alperes nem készített jegyzőkönyvet. A helyszíni ellenőrzésről tett megállapításokat feljegyzésben rögzítették a hatóságok.

A felperes keresetében az alperesi határozatnak a hatályon kívül helyezését kérte. Jogszabálysértésként a a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50. § (1) bekezdése, 51.§ (2) bekezdése, valamint a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 13.§ (1) bekezdésére, 20. § (1) bekezdésére, valamint a végrehajtására kiadott 114/2007.(V.24.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Vhr.) 29. § (5) bekezdésének megsértésére hivatkozott. Kifejtette, hogy a felperes megélhetésére vonatkozó bizonyítékokat az alperes jogsértő módon nem fogadta el, a bankszámláján szereplő megtakarítást nem értékelték a hatóságok a felperes javára.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a rendelkező részben írt ítéletével az alperes határozatát hatályon kívül helyezte. A jogerős ítélet indokolásában kifejtette, hogy a felperes okiratokkal igazolta, hogy foglalkoztatási jogviszonya fennáll, csatolta a munkaszerződését és a munkavállalási engedélyeket. Az alperes a vonatkozó jogszabályokat tévesen értelmezte, a munkaviszony fennállásának igazolásához nem szükséges a tényleges foglalkoztatás. A munkaszerződés a felek megállapodása, azt a hatóság nem szüntetheti meg, téves az az alperesi álláspont, hogy a felperes munkaviszonya megszűnt.

A Vhr. 29. § (2) bekezdése a tartózkodási cél okirattal történő igazolását írja elő, nem szükséges tehát a tényleges munkavégzés igazolása. Az alperes a helyszíni ellenőrzések lefolytatásából téves következtetéseket vont le, továbbá a munkaviszony fennállásával kapcsolatban elmulasztotta meghallgatni a felperest és a munkáltatóját. A felperes megélhetésére vonatkozó bizonyítékok

becsatolása körében az alperes olyan többletfeltételt állapított meg, amelyet a jogszabály nem tartalmaz, nevezetesen pénzforgalmi adatokat tartalmazó bankszámla bekérésére nincs lehetősége, elegendő annak bizonyítása, hogy a tartózkodási engedéllyel rendelkező személy olyan bankszámlakivonatot csatol, amelyen a megélhetését biztosító anyagi eszközt a bankszámla tartalmazza. Rámutatott a bíróság arra is, hogy még abban az esetben is, ha a felperes munkaviszonya megszűnt volna is az Európai Bíróság gyakorlatára figyelemmel a hatóságoknak megfelelő türelmet kell tanúsítani abban a vonatkozásban, hogy a tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli személyek a munkaerőpiacon megfelelő munkát tudjanak vállalni. Mindezekben túlmenően a hatóságok téves következtetéseket vontak le a helyszíni ellenőrzések adataiból, ugyanis a tényleges munkavégzés hiányának többféle indoka lehet a Munka törvénykönyve szerint, így például munkaközi szünet, állásidő, betegszabadság, évi rendes szabadság miatt is szünetelhetett a felperes munkavégzése. Önmagában tehát a helyszíni szemlén készült felvételeket, illetőleg azok egyéb adatai nem szolgálhattak alapul a felperes tartózkodási engedélyének visszavonására, így az alperes e tárgyban hozott határozata jogszabálysértő volt.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet téves és okszerűtlen megállapításokat tartalmaz. A Harmtv. 20.§ (1) bekezdés a) pontja a tartózkodási engedély megadásához tényleges munkavégzést követel meg a kérelmezőtől. Az alperes nem vonta kétségbe a munkaszerződés tényét, a Harmtv. 20.§ (1) bekezdés a) pontja alapján azt vizsgálta, hogy az érvényes munkaszerződés alapján történik-e tényleges munkavégzés. A hatóságok a Ket. 50.§ (1) bekezdése alapján valamennyi bizonyítási eszközt igénybe vettek, amely a tényállás tisztázáshoz szükséges volt, helyszíni ellenőrzést tartottak több alkalommal, nem tartották viszont indokoltnak a helyszínen tartózkodók meghallgatását. Kifejtette, hogy a Vhr. 29.§ (6) bekezdés d) pontja szerint a megélhetési feltételek igazolása jogszerű kereső tevékenységből származó jövedelemmel történik, a bankszámla-igazolás nem elegendő a megélhetési költség igazolására, a bankszámla forgalmi kivonat csatolására lett volna szükség, és a 29.§ (6) bekezdése példálózó jelleggel sorolja fel a megélhetés magyar fizetőeszközzel történő igazolását. Kifejtette, hogy a felperes - 2012 júniusában becsatolt munkaszerződésében foglaltak figyelembe véve, továbbá a munkáltató arra való hivatkozását, hogy a cég 2011 novembere óta nem működik, csak 2012 márciusától lesznek megrendeléseik - hamis adatot szolgáltatott, és ebből a szempontból irreleváns az, hogy a hamis adatközlés alapjául szolgáló körülmények a tartózkodási engedély visszavonására irányuló eljárás

megindítását megelőzően keletkeztek. E vonatkozásban a Harmtv. 18.§ (1) bekezdés b) pontja kogens, mérlegelést nem enged.

A felülvizsgálati kérelem kisebb részben alapos, nagyobb részt alaptalan.

A Kúria megállapította, hogy az alperes tartózkodási engedélyt visszavonó határozata lényegében két indokon alapul. Egyrészt, hogy a felperes felhívás ellenére nem csatolt olyan bankszámlakivonatot, amely alkalmas lett volna annak megállapítására, hogy a felperes rendszeres jövedelemmel rendelkezik, tehát nincs pénzforgalmi bankszámlakivonat. A bankszámla egyenlegigazolás becsatolása pedig a kereső tevékenység céljából történő tartózkodási engedély megadásához nem elegendő, másrészt azon, hogy a becsatolt munkaszerződés és munkavállalási engedélyek ellenére felperes ténylegesen munkát nem végzett.

A pénzforgalmi bankszámlakivonat becsatolására vonatkozó alperesi álláspontot a Kúria helytállónak tartotta, tévedett ugyanis az elsőfokú bíróság, amikor azt mondta ki, hogy nem szükséges pénzforgalmi bankszámlakivonat becsatolása, elegendő csupán az adott időpontban meglévő egyenleget tanúsító bankszámlakivonat.

A munkavállalási engedély mint okirati bizonyítékkal szemben a Kúria lehetségesnek tartja, hogy az alperesi hatóságok vizsgálják, a munkaszerződésekben foglaltak mennyiben felelnek meg a tényleges helyzetnek, vagyis annak, hogy a munkaszerződésben foglaltak alapján ténylegesen történik-e munkavégzés.

E körben a Kúria rámutat arra is, hogy az elsőfokú bíróságnak az uniós jogra való hivatkozása téves abban az összefüggésben, ahogyan azt az elsőfokú bíróság ítélete tartalmazza, nevezetesen, hogy a munkaviszony megszűnése esetében nem lehet a tartózkodási cél megszűnését automatikusan megállapítani, mert az Európai Unió Bíróságának kialakult ítélkezési gyakorlata értelmében a munkavállalónak joga van ahhoz, hogy a munkaviszonyának megszűnése után ismét munkát keressen és újabb munkaviszonyt létesítsen. E körben a Kúria hivatkozik az Európai Bíróság Grzelcyk ügyben (C-184/99 [2001] EBHT I-6193) hozott ítéletére, amelyben a bíróság elismerte, hogy a tagállam jogosult a tartózkodás megszüntetésére, ha annak feltételei nem állnak fenn, mert két lényeges korlátot emelt a döntés jogosultság elé. Egyrészt azt, hogy amennyiben egy uniós polgár szociális juttatásra vonatkozó igényt nyújt be, nem vezethet automatikusan annak megállapításához, hogy a tartózkodás joga megszűnt a megfelelő anyagi forrás hiánya miatt. Ilyen esetekben az ügy egyedi körülményeit is meg kell vizsgálni, másrészt a bíróság bevezette a pénzügyi szolidaritás elvét, a tagállamnak a korábban jogszerűen ott-tartózkodó és saját megélhetését biztosító uniós polgárral szemben - egyedi körülmények

alapján - bizonyos türelemmel kell viseltetni, különösen akkor, ha az uniós polgár anyagi nehézségei állnak fenn.

Az elsőfokú bíróságnak az uniós jogra, illetve az Európai Bíróság gyakorlatára vonatkozó hivatkozása azért téves mert a fentiekből is kitűnően, pénzügyi szolidaritás elvét az EuB bíróság gyakorlata csak az uniós polgárokkal szemben vezette be, harmadik országbeli polgárokra ez az elv nem vonatkozik, tehát harmadik országbeli állampolgárokkal szemben az uniós államok hatóságai nem kell, hogy érvényesítsék a pénzügyi szolidaritás elvét, nem kell tekintettel legyenek arra, hogy harmadik országbeli állampolgárnak átmenetileg anyagi nehézségei állnak fenn.

Ugyanakkor helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság abban, hogy az alperes jogsértő módon nem vett fel jegyzőkönyvet a helyszíni ellenőrzésekről, azokról csupán egy feljegyzés készült.

Az elsőfokú bíróság okszerűen nem fogadta el azt az alperesi hivatkozást, miszerint a jegyzőkönyv felvételére azért nem került sor, mert nem beszélt senki a magyar nyelvet, mivel azáltal, hogy nem vittek tolmácsot, a Ket. alapelvei és garanciális ügyféljogok megsértése is megvalósult, hiszen nem állapítható meg, hogy a nyelvi problémák ellenére miként lett rögzítve a feljegyzésben a felperes munkáltatójának telefonon tett nyilatkozata.

Mindezekre figyelemmel a Kúria Pp. 275.§ (4) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az alperesi határozatra is kiterjedő hatállyal hatályon kívül helyezte, és indokoltnak tartotta az elsőfokú hatóság új eljárásra történő kötelezését, ugyanis az elsőfokú bíróság ítéletével ellentétben a tényállás teljes körű tisztázásához szükséges az alperesi hatóságok részéről a megismételt eljárás lefolytatása. Önmagában az elsőfokú bíróság az alperesi határozatot hatályon kívül helyező jogerős ítélete nem felelt meg a Pp. 275.§ (3) bekezdésében írtaknak, annak hatályában történő fenntartására a Kúria lehetőséget nem látott, ugyanakkor a Kúria nem látott indokot arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezve, az első fokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasításáról döntsön, ugyanis a későbbiekben kifejtendő, megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatásnak csak a közigazgatási hatóságok által lefolytatott megismételt eljárás keretében lehet eleget tenni.

Megismételt eljárásban az elsőfokú hatóságnak lehetősége nyílik a rendszeres jövedelmet igazoló pénzforgalmi bankszámlakivonat becsatoltatására, amennyiben a felperes ezen felhívásnak nem tesz eleget, az elsőfokú hatóság jogosult ezt a körülményt a bizonyítékok szabad mérlegelése körében megfelelő módon értékelni.

Az elsőfokú hatóságnak megnyílik a lehetősége arra, hogy bizonyítsa

azt, hogy a felperes által becsatolt munkaszerződést ténylegesen nem a munkavégzést, csak tartózkodási engedély megszerzését célozza. Ehhez meg kell vizsgálnia mindenekelőtt a formai követelményeket, a munkaszerződés létét, azt, hogy a felperes részére bérfizetés történt-e, a munkáltató teljesítette-e a társadalombiztosítás felé a járulékfizetési kötelezettségét a felperes után. Ezen formai követelmények teljesülésének vizsgálatát követően az elsőfokú hatóság széles körű bizonyítást folytathat le abban a vonatkozásban, hogy tényleges munkavégzés történik-e a munkaszerződés alapján. Ennek keretében újabb helyszíni ellenőrzéseket tarthat, amelyről a Ket. garanciális szabályainak betartása mellett köteles jegyzőkönyvet felvenni, illetve a jegyzőkönyvben foglalt nyilatkozatok rögzítéséhez köteles gondoskodni az anyanyelv használatát biztosító tolmács igénybevételeéről is.

Az első fokú hatóság csak az így lefolytatott bizonyítási eljárás, a beszerzett bizonyítékok egyenként és összességében történő mérlegelését követően kerülhet abba a helyzetbe, hogy a felperes tartózkodási engedélyének visszavonásáról jogszerű döntést hozzon.

A Kúria figyelemmel arra, hogy a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélettel szemben helytálló érveket is tartalmazott, ezt a körülményt csupán a felperes részére megállapítandó elsőfokú perköltség összegénél vehette figyelembe, és az elsőfokú bíróság ítéletében szereplő 40.000 forint elsőfokú perköltséggel szemben 20.000 forintra mérsékelte az alperes által fizetendő elsőfokú perköltséget. A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban költségigénye nem volt, az alperesnek pedig nem lehettett megítélni, mivel kérelme nagyjából alaptalan volt.

Az alperes felülvizsgálati kérelme abban a tekintetben nem volt sikeres, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelemnek megfelelően a felperes keresetét elutasító ítéletet hozhatott volna, így az alperesnek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5.§ (1) bekezdés c) pontja alapján fennálló személyes illetékmentessége folytán, figyelemmel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 11.§-ában foglaltakra is, a kereseti és a felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Budapest, 2014. június 10.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Szecskó József s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Ákos s.k. bíró